

Preot Gheorghe Calciu: Patimile, moartea și Învierea Domnului

Joi, seara, a avut loc Cina cea de Taină. Se pare că Iisus Și-a luat toate măsurile pentru ca Ultima Cină cu apostolii Săi să nu fie tulburată de marii arhierii care ar fi putut să trimită ostași și servitori să-L ia din foisor, căci ei se temeau să facă o arestare în public. De aceea, niciunul dintre ucenici (pentru ca Iuda să nu afle de locul Cinei) nu a fost înștiințat de planul lui Iisus, până în faptul serii, când, întrebând fiind, a trimis doi ucenici în Ierusalim să pregătescă Cina. Scopul acestei ultime Cine cu ucenicii era instituirea Sfintei Euharistii (Împărțășanii).

În această privință, iată ce scrie Sfântul Evanghelist Matei în Evanghelia lui: *Atunci arhierii și bătrânii poporului s-au adunat în curtea arhierelui care se numea Caiafa și împreună s-au sfătuit ca, prin vicieșug, să-L prindă pe Iisus și să-L omoare. Dar ziceau: Nu în ziua praznicului, ca să nu se facă tulburare în popor. (Mt. 26: 3-5)* Din cauza aceasta, Iuda nu a știut nimic dinainte, ci s-a trezit numai că, împreună cu ceilalți ucenici, a trebuit să meargă în foisor, după ce totul fusese pregătit.

Să mergem la relatarea Cinei la Sfântul Matei Evanghelistul: *Iar când s-a făcut seară, a șezut Iisus cu ucenicii Săi la masă și pe când mâncau, Iisus le-a zis: Adevărat vă grăiesc că unul dintre voi mă va vinde. (Mt. 26: 21)* Această afirmație a Mântuitorului, care putea fi o acuzație la adresa oricărui dintre ucenici, i-a tulburat foarte mult și au început, pe rând, să-L întrebe pe Învățător: *Doamne, nu cumva sunt eu? Pentru a-i liniști, Iisus precizează: Cel care a întins cu Mine mâna în blid, acela Mă va vinde. După aceea adaugă: Fiul Omului merge precum este scris pentru El. Dar, vai, pentru acel om prin care Fiul Omului este vândut; bine era celui de nu s-ar fi născut. (Mt. 26: 24)* Iuda care întinsese în blid cu Iisus, s-a simțit obligat să întrebe: *Nu cumva sunt eu, Învățătorule? Raspunsu-i-a Iisus: Tu ai zis! (id. v. 25).* Ceea ce era confirmarea că așa este.

La Ioan, această scenă este prezentată oarecum diferit, pentru că se lasă deoparte de către sinoptici un incident pe care ceilalți nu-l observaseră: în timp ce ucenicii se întrebau și-L întrebau pe Iisus: *Doamne, nu cumva eu sunt acela, Petru i-a făcut semn lui Ioan, care stătea cu capul pe pieptul lui Iisus, să-L întrebe: Doamne, cine este? Iisus i-a răspuns: Acela este căruia Eu, întingând îmbucătura de pâine, i-o voi da. Și întingând îmbucătura de pâine, a luat-o și i-a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul și după îmbucătura de pâine, atunci a intrat satana într-însul... Deci, după ce a luat acela îmbucătura de pâine, îndată a ieșit. Și era noapte. (In. 13: 25-27 și 30).* Acest incident s-a petrecut în taină și ceilalți ucenici nu au auzit întrebarea discretă a lui Ioan, nici ceea ce spusese Iisus din cauza tumultului care se făcuse printre Apostoli. Când Iuda a plecat, după înghițirea îmbucăturii dată de Mântuitorul, și acesta i-a spus: *Ceea ce faci, fă mai repede, ucenicii au crezut că Învățătorul a vrut să-i spună (pentru că Iuda purta punga), să cumpere ceea ce trebuia pentru sărbătoare. (In. 13: 29)*

Ioan mai relatează un eveniment

foarte semnificativ și mișcător, o faptă a Mântuitorului pe care cei care dau titlul capitolelor au numit-o Spălarea picioarelor ucenicilor.

... știind Iisus că Tatăl pe toate l-le-a dat în mână și că de la Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge, S-a sculat de la Cină, S-a desbrăcat de haine și luând un ștegar, S-a încins cu el. După aceea a turnat apă în vasul de spălat și a început să spele picioarele ucenicilor și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins. A venit deci și la Simon Petru. Acesta I-a zis: Doamne, oare Tu să-mi speli mie picioarele? Iisus i-a răspuns zicând: Ceea ce fac Eu, tu nu știi, dar vei înțelege după aceasta. Petru i-a zis: Niciodată nu-mi vei spăla Tu mie picioarele. Iisus i-a răspuns: Dacă nu te voi spăla, nu ai parte cu Mine. Zisu-I-a Simon Petru: Doamne, nu numai picioarele, ci și mâinile, și capul. Iisus i-a zis: Cel ce s-a îmbăiat nu are nevoie să i se spele decât picioarele, căci e curat tot. Și voi sunteți curați, dar nu toți, căci știa pe cel care avea să-L vândă. (In. 13: 2-11)

Întreaga Cină a fost plănuită de Iisus în secret, pentru ca nu cumva Iuda să-L vândă înainte de instituirea Sfintei Euharistii (Împărțășanii). Aceasta a fost esența Sfintei Cine a lui Iisus: să nu-i lipsească pe ucenicii Săi de prezența Lui sensibilă după moartea, Învierea și Înălțarea la cer. Și să nu ne lipsească nici pe noi creștinii de prezența Lui palpabilă până la sfârșitul veacului, când Îl vom avea pe Iisus cu noi în deplinătatea slavei lui Dumnezeu.

(...) Sfânta Scriptură relatează în detaliu chinurile Mântuitorului. Se părea atunci că toată lumea era cuprinsă de ură și de dorința de a ucide pe Mesia. Și totuși, există un moment mișcător, când un om, Simon din Cirene, ia crucea lui Iisus pe umerii săi, atunci când Fiul lui Dumnezeu nu a mai putut-o duce și l-a purtat-o până la locul răstignirii. A fost momentul trezirii umanității care preia greutatea crucii lui Iisus.

Sfânta Scriptură, care relatează toate aceste lucruri, menționează că, fiind pe cruce, Iisus a rostit șapte strigări:

1. – După ce l-au pus pe Iisus pe cruce, iudeii îl batjocureau și-L ocărau cu tot felul de cuvinte insultătoare. Atunci Iisus S-a rugat: *Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac. (Lc. 23: 34)*

2. – Doi tâlhari au fost răstigniți împreună cu Mântuitorul, unul de-a dreapta și altul de-a stânga. Cel din stânga Îl insulta pe Iisus cu aceleași cuvinte pe care le auzea de la iudei. Cel din dreapta însă îl muștra pe tâlhar și mărturisea că ei sunt vinovați, dar Iisus era nevinovat: Apoi s-a adresat Mântuitorului să-L pomenească întru Împărăția Lui. Domnul i-a răspuns: *Adevăr îți spun Eu ție, mâine vei fi cu Mine în Rai. (Lc. 23: 42)*

3. – La picioarele crucii lui Iisus stătea mama Sa cu alte femei mironosițe și cu Sf. Evanghelist Ioan. Iisus i-a spus mamei Sale arătându-l pe Ioan: *Femeie, iată fiul tău. Apoi către ucenic: Iată mama ta. (Lc. 19: 26-27)*

4. – Iisus pierduse mult sânge din cauza torturii. Această pierdere l-a provocat sete. Atunci a strigat: *Mi-e sete. (In. 19: 28)* Unul din ostași a luat un burete muiat în oțet

și l-a pus într-o trestie și ducându-l la gura lui Iisus, i-a dat să bea. În unele versiuni se spune că Iisus a gustat, dar nu a băut. De obicei, oțetul era amestecat cu smirnă; oțetul potolea setea, iar smirna era un anesteziec. Se pare că Iisus nu a băut, ci numai a gustat, ca să nu l se ușureze suferința. Din clipa aceea începe agonia pe cruce a Mântuitorului.

5. – El strigă: *Eli, Eli, Lama sabahani? (Mt. 27: 46)*, adică *Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?* Această frază a rostit-o Iisus în aramaică, limba pe care El o vorbea de obicei. Din cauza aceasta, iudeii, necunoscând limba, au crezut că îl cheamă pe Sf. Prooroc Ilie și spuneau între ei: „lasă să vie Ilie să-l mântuiască”. Acesta este momentul cel mai tragic, când Iisus este lăsat singur de Tatăl ceresc, pentru a suferi ca un om durerea totală a chinului și a singurătății pentru răscumpărarea noastră.

6. – *Părinte, în mâinile tale Îmi dau duhul Meu.* În clipa supremă, Iisus simte mângâierea Tatălui Său din ceruri.

7. – *Săvârșitu-s-a!* Cu acest ultim cuvânt, Iisus Și-a plecat capul și Și-a dat duhul.

În clipa morții Lui, s-au petrecut câteva lucruri suprafirești: din ceasul al șaselea și până în ceasul al noulea s-a făcut întuneric mare; catapeteasma templului s-a sfâșiat de sus până jos; s-a făcut un cutremur mare și s-au deschis gropile morților și unii dintre cei înviați au intrat în cetate și au mers la familiile lor. Văzând toate aceste lucruri, sutașul a spus cu glas tare: *Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta. (Mt. 27: 54)* Astfel, lumea păgână mărturisește, în ciuda batjocurei iudeilor că Iisus era Fiul lui Dumnezeu. După Simon din Cirene, un ostaș păgân aduce lui Iisus o laudă promițătoare de mântuire pentru lume.

Iisus, fiind atârnat pe cruce prin cuie bătute în mâini și picioare, a pierdut mult sânge, a slăbit și, până seara, a murit. Cei doi tâlhari, fiind legați cu funii de brațele crucilor, nu au murit. Iosif din Arimateea, care era ucenic ascuns al Mântuitorului, s-a dus la Pilat și i-a cerut să-i dea trupul lui Iisus să-l îngroape. Pilat s-a mirat că Iisus a murit așa de curând și a trimis ostași să vadă dacă Iisus murise cu adevărat. Acești s-au dus întâi la cei doi tâlhari care încă mai gemeau și le-a zdrobit fluierile picioarelor. Această zdrobire era o practică obișnuită la Romani, pentru scurtarea suferințelor: zdrobirea brutală a fluierelor picioarelor crea un șoc atât de puternic în corpul slăbit al condamnaților, încât ei mureau fulgerător. Au văzut că Iisus era mort și ostașul a căutat să se asigure deplin de moartea Lui și, cu lancea, i-a străpuns coșul pieptului din partea dreaptă spre cea stângă. Aceasta era o lovitură de luptător pedestru care provoca moartea, căci străpungea tot pieptul de jos în sus și de la dreapta la stânga pătrunzând inima adversarului. A curs din rana Domnului sânge și apă. Asta dovedea că Iisus era mort de multă vreme, căci în inima Lui se separase serul sanguin de globulele roșii.

(...) Duminică spre zori, Iisus a înviat din morți. Când femeile mironosițe au venit la mormânt, foarte de dimineață, au

văzut un înger ca un fulger străbătând cerul grădinii lui Iosif. Ele au alergat la mormânt și au văzut în mormânt doi îngeri, unul la cap și altul la picioare, care le-a spus că Iisus a înviat și le-au îndemnat să se ducă și să vestească ucenicilor Învierea. Ostașii zăceau ca morți, străfulgerați de lumina Învierii Domnului.

Evident că Mântuitorul a înviat din morți înainte de sosirea la mormânt a femeilor mironosițe care veniseră să unșă trupul Lui Iisus cu miresme, după tradiția iudaică. Iată ce spune Sf. Evanghelist Matei: *Înfățișarea lui (a îngerului, nm) era ca a fulgerului iar îmbrăcăminte era mai albă ca zăpada. Și de frica lui s-au cutremurat străjerii și s-au făcu ca niște morți. Iar îngerul, răspunzând, le-a zis femeilor: Nu vă temeți, căci știu că pe Iisus Cel răstignit căutați. Nu este aici, căci S-a sculat precum a zis. Veniți de vedeți locul unde fusese pus. Și mergând degrabă, spuneți ucenicilor că S-a sculat din morți. Și iată că va merge mai înainte de voi în Galileea. Acolo Îl veți vedea. Iată, eu v-am spus. Și plecând el în grabă de la mormânt, cu frică și bucurie mare alergau să-i vestească pe ucenicii Lui. (Mt. 28: 3-8)*

În general, ucenicii s-au arătat foarte sceptici la spusele femeilor, crezând că, din durerea morții Învățătorului, ele au avut halucinații. Petru și cu Ioan însă au alergat la mormânt, l-au găsit deschis și nepăzit, au intrat înăuntru, întâi Petru și apoi Ioan și au văzut *giulgiurile singure zăcând.* Am spus că Giulgiul fusese înmuiat de Iosif și Nicodim într-un amestec de aloec și smirnă, care era repede sicativ, așa că ei au găsit giulgiul întărit, nedeșfăcut, ca și cum Iisus ieșise prin țesătură, fără a strica forma de pânză a trupului său. Aceasta era dovada că Învățătorul ieșise în mod minunat din giulgiu fără a fi nevoie să desfășoare pânza.

Mântuitorul s-a arătat mai multor persoane dintre ucenici, în mod separat. Aceștia alergau la ceilalți Apostoli și le spuneau că l-au văzut pe Domnul, dar ei tot nu credeau. Apoi s-a arătat tuturor Apostolilor (fără Toma), după aceea iarăși tuturor, de astă dată cu Toma, și iarăși de mai multe ori la grupuri de ucenici și de discipoli ai lor, vreme de 40 de zile, când, la o ultimă arătare, S-a înălțat la cer, înaintea lor.

Am urmat pas cu pas evenimente din Săptămâna Patimilor Mântuitorului nostru, uneori cu informație lucidă, alteori cu durerea vinovației că fiecare dintre noi, pe baza unei solidarități umane, suntem părtași la Răstignirea lui Iisus, dar și că din faptele noastre am rănit pe Cel Răstignit. Cu fiecare păcat al minții, am apăsător spin pe capul Fiului lui Dumnezeu; cu fiecare păcat al trupului am mai bătut un cui în palmele și picioarele Lui și cu fiecare păcat al inimii am mai străpuns încă odată coasta însulțată de soldatul roman a lui Hristos.

Dumnezeu ne-a rânduit postul ispășirii, să nu abandonăm calea lui Iisus. Dincolo de păcatele noastre și ale neamului nostru, Iisus ne-a ispășit pe toți și bucuria Învierii Lui strălucește peste noi toți, așa cum ploaia cade și soarele luminează și peste cei drepti și peste cei păcătoși.

HRISTOS A ÎNVIAT!